

เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้รับจ้าง เป็นเหตุให้ออกจากราชการ

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอแนะนำเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับการตรวจงานจ้าง คือ คณะกรรมการตรวจการจ้าง ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบและควบคุมงานก่อสร้างของผู้รับจ้างให้เป็นไปตามสัญญาและข้อกำหนดในสัญญาจ้าง รวมถึงการตรวจรับผลงาน ที่ถูกส่งมอบว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ซึ่งหากคณะกรรมการตรวจการจ้าง กระทำการ อันเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้รับจ้าง เพียงเพราะเห็นแก่ประโยชน์ของตนเอง หรือพวกพ้อง อาจต้องเสียนาคต ในหน้าที่ราชการได้ ซึ่งบทความที่จะนำเสนอนี้ถือเป็นบทความที่น่าสนใจ สำหรับผู้สนใจสามารถศึกษาได้จากบทความดังที่จะนำเสนอนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากนักน้อย

หลักการและเหตุผล

งานพัสดุ ถือเป็นส่วนงานหนึ่งของระบบงานราชการ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าส่วนงานอื่น ที่ช่วยให้ กระบวนการทำงานขับเคลื่อนไปข้างหน้า ไม่ว่าจะขับเคลื่อนการทำงานของเจ้าหน้าที่ อาทิ การทำงานของ เจ้าหน้าที่ มีความจำเป็นต้องใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ วัสดุสำนักงานอื่น ๆ ก็ต้องผ่าน ระบบงานพัสดุ หรือการจัดทำบริการสาธารณะ อาทิงานก่อสร้างทาง งานปรับปรุงพื้นผิวจราจร ก็ต้องผ่าน ระบบงานพัสดุ เช่นเดียวกัน แต่อีกระบบงานที่สำคัญคือ การตรวจรับงานจ้าง เพื่อให้ได้พัสดุนั้นมาใช้ ซึ่งคณะกรรมการตรวจรับ การจ้างย่อมมีบทบาทที่สำคัญเช่นเดียวกัน หากคณะกรรมการตรวจรับการจ้าง ตรวจรับงานจ้างด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต รักษาผลประโยชน์ของทางราชการ ย่อมเกิดผลดีต่อหน่วยงาน และคณะกรรมการตรวจการจ้างนั่นเอง หากคณะกรรมการตรวจรับการจ้างเห็นแก่ประโยชน์ของตนเอง หรือพวกพ้อง อาจส่งผลกระทบต่อหน้าที่ราชการได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูลดังกล่าว

เนื้อเรื่องบทความ

ผู้ฟ้องคดี ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลแห่งหนึ่ง ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ ตรวจการจ้างโครงการก่อสร้างถนน เมื่อผู้รับจ้างส่งมอบงานงวดสุดท้าย ผู้ควบคุมงานได้มีหนังสือถึงประธาน กรรมการตรวจการจ้างว่า ผู้รับจ้างทำงานไม่ครบตามประมาณการที่กำหนดในสัญญา เนื่องจากไม่มีพื้นที่ทำงาน ได้แก่ งานเครื่องหมายจราจรบนผิวทางที่ทาสีไม่ครบตามปริมาณพื้นที่ที่ตกลงในสัญญา บ่อพัก คสล. จำนวน ๗ บ่อ เนื่องจากวิศวกรโครงการได้คำนวณพื้นที่การทำงานผิดพลาดไปจากพื้นที่จริงซึ่งมีน้อยกว่าจากที่คำนวณไว้ ผู้ควบคุมงานจึงเสนอความเห็นให้หักเงินในส่วนที่ไม่ได้ทำจริงออก

เมื่อประชุมคณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะกรรมการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรหักเงินค่าจ้าง ตามที่ผู้ควบคุมงานเสนอ แต่ผู้ฟ้องคดีมีความเห็นควรหักเงินเฉพาะในส่วนของบ่อพัก คสล. ๗ บ่อเท่านั้น ในส่วน ของงานทาสีเครื่องหมายจราจรไม่ควรหักเงิน เนื่องจากเป็นสัญญาเหมารวม ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือถึง นายกเทศมนตรีโดยตรง เพื่อเสนอให้มีการตรวจรับงานจ้าง โดยไม่ผ่านประธานกรรมการตรวจการจ้างก่อน จากนั้นนายกเทศมนตรี ได้มีการอนุมัติให้จ่ายเงินค่าก่อสร้างโครงการดังกล่าว ต่อมาได้มีการร้องเรียนว่าผู้ฟ้อง คดีได้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบช่วยผู้รับเหมา เทศบาลจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง และคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง สรุปพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีว่ามีพฤติการณ์จงใจไม่ปฏิบัติ หน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ และกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เป็นเหตุให้ทาง ราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง ควรลงโทษปลดออกจากราชการ

นายกเทศมนตรี (ผู้ผูกฟองคดีที่ ๒) จึงมีคำสั่งปลดผู้ผูกคดีออกจากราชการตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ผูกคดีจึงได้อุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ผู้ผูกฟองคดีที่ ๑) และมีมติให้ยกอุทธรณ์ ผู้ผูกคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุด ได้วินิจฉัยว่า นายกเทศมนตรี (ผู้ผูกฟองคดีที่ ๒) มีอำนาจตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัด ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และเมื่อกรณีมีมูลตามที่ถูกกล่าวหา จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง อันเป็นการดำเนินการตามรูปแบบขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้

แม้เอกสารประกวดราคาและสัญญาจ้างจะเป็นสัญญาแบบเหมารวม แต่ตามหนังสือของช่างผู้ควบคุมงานที่ได้แจ้งปริมาณงานว่า มีการตีเส้นจราจรจริงไม่ถึงตามที่กำหนดในสัญญา ซึ่งการประมาณราคา ค่าจ้างคิดตามปริมาณงานที่ทำจริง โดยมีการกำหนดจำนวนที่แน่ชัดเป็นตารางเมตร ดังนั้น การคำนวณค่าใช้จ่ายต้องขึ้นอยู่กับปริมาณงานว่ามีจำนวนเท่าใด เมื่อช่างควบคุมงานแจ้งมาในรายงานช่างว่า ปริมาณการตีเส้นจราจรที่ดำเนินการจริง ไม่ถึงตามปริมาณงานที่กำหนดอยู่ในแบบ ผู้ผูกคดีซึ่งเป็นกรรมการตรวจการจ้างและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ บริหารการก่อสร้าง การผังเมือง และการโยธา ย่อมต้องรู้ว่าควรต้องหักเงินค่าปริมาณงานตีเส้นจราจรที่ไม่ได้ดำเนินการออก แม้ว่า การคำนวณปริมาณงานการตีเส้นจราจรจะคำนวณผิดพลาดมาตั้งแต่ต้น ก่อนที่ผู้ผูกคดีจะโอน (ย้าย) มาปฏิบัติราชการก็ตาม ผู้ผูกคดีย่อมไม่อาจกล่าวอ้างความผิดพลาดดังกล่าวให้ตนพ้นจากภาระหน้าที่ที่ต้องระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการได้ และการที่ผู้ผูกคดีได้มีหนังสือถึงนายกเทศมนตรี (ผู้ผูกฟองคดีที่ ๒) เพื่อมีความเห็นให้จ่ายเงินแก่ผู้รับจ้าง โดยไม่เสนอผ่านประธานกรรมการตรวจการจ้าง อันเป็นการกระทำข้ามชั้นการบังคับบัญชา พฤติการณ์ของผู้ผูกคดีจึงเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง คำสั่งลงโทษปลดผู้ผูกคดีออกจากราชการ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจตามความเหมาะสมแก่กรณีที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๗๑/๒๕๕๙ ได้วางบรรทัดฐานเอาไว้ว่า การคิดคำนวณการจ่ายเงินค่าจ้างแก่ผู้รับจ้างกรณีไม่อาจทำงานตามสัญญา แม้ว่าสัญญาจะกำหนดให้จ่ายแบบ “เหมารวม” จะต้องพิจารณาจากปริมาณการทำงานจริงเป็นสำคัญ รวมทั้งการเสนอความเห็นในฐานะกรรมการตรวจการจ้างจะต้องเสนอผ่านประธานกรรมการตรวจการจ้าง การเสนอต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้างถือเป็นการกระทำข้ามชั้นผู้บังคับบัญชา ทั้งเป็นกรรมการตรวจการจ้างที่มีความเชี่ยวชาญในงานย่อมสามารถรักษาผลประโยชน์ของงานราชการได้ดี การเสนอความเห็นให้จ่ายเงินแก่ผู้รับจ้าง โดยไม่หักส่วนที่ไม่ได้ทำจริงออกถือเป็นการจงใจเอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง ทำให้หน่วยงานเสียหายถือเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๑/๒๕๕๙

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รอบรัตน์ นิตกรปฏิบัติการ

